Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 23 июнь 1974 йил, якшанба ◆ № 146 (15.926). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЗАРБДОР 70 КУН

ЛЕНИН РАЙОНИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ҒЎЗА ВА БОШҚА ЭКИНЛАР ПАРВАРИШИНИ КУЧАЙТИРИШ ЮЗАСИДАН БЕЛГИЛАГАН ТАДБИРЛАРИ

Бу йил юкимиз анча оғир. Андижоннинг 600 минг тонналик пахта хирмонига 45 минг тонна пахта қўшамиз. Район бўйича гектаридан 40 центнердан ҳосил оламиз. [illegible]

[illegible]

...нинг доимо майин ҳамда нам ҳолда туришини таъминлаймиз. Чунки, тупроқ майин бўлса, ғўза чанкамайди, нам яхши сақланади. Бунинг учун сувдан кейин ғўза қатор ораларини маромида юмшатиб турамиз, чуқур кетмон чопиғи ўтказамиз.

[illegible]

А. ТОЖИБОЕВ,
Андижон область, Ленин район партия комитетининг биринчи секретари.
Т. ТЕШАБОЕВА,
Меҳнаткашлар депутатлари район Совети ижроия комитетининг раиси.
Қ. РЎЗИЕВ,
район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ 50 ЙИЛ

Пойтахт областидаги Янгийўл районининг «Ленинизм» колхози меҳнат аҳли бу йил ҳар гектардан 100 центнердан маккажўхори дони олиш учун курашмоқда. Суратда: колхоз партия ташкилотининг секретари Ҳ. Примқулов ва сувчи А. Убайдуллаев ўртоқлар мўл ҳосилни кўздан кечиришяпти.

А. Тўраев фотоси.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ!

Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлиги корхоналарининг коллективлари беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун ҳамда республика ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш ҳажми ва маҳсулотнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан ярим йиллик планни муддатидан илгари бажардилар. Июнь ойининг охиригача топшириқдан ташқари, тўққиз миллион сўмдан кўпроқ гўшт ва сут маҳсулотлари реализация қилинади.

(ЎзТАГ).

ЧОРВАДОРЛАР, ҒАЛАБА МУБОРАК!

1973 йилда зотдор чорвачилик ва паррандачиликни ривожлантиришда энг яхши кўрсаткичларга эришиш учун колхозлар, совхозлар ва давлатнинг бошқа корхоналари ҳамда ташкилотлари Бутуниттифоқ конкурсида Ўзбекистон хўжаликлари ғолиб чиққанлиги маълум бўлди.

Бухоро область «Конимех» давлат наслчилик заводининг қоракўлчиларига биринчи мукофот — «Волга» енгил автомобили, 6000 сўм пул ва биринчи даражали диплом бериладиган бўлди.

Қашқадарё область давлат «Қорақум», наслчилик қоракўл заводи, қишлоқ хўжалик ҳайвонларини сунъий урчитиш Ўзбекистон республика давлат наслчилик таянч корхонаси, Жиззах от заводи, Тошкент область Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхози иккинчи мукофотга сазовор бўлди.

Тошкент область Чиноз районидаги наслчилик техникум-совхози, Сурхондарё область Сариосиё районидаги «Коммунизм» қўйчилик колхози, Сурхондарё давлат ҳисори зот қўй наслчилик корхонаси, Наманган область Поп районидаги «Москва» колхози, Бухоро область «Томди» қоракўл қўй наслчилик заводи «Шофиркон» совхози, Тошкент область «Химик» паррандачилик совхози учинчи мукофотни қўлга киритдилар.

Қашқадарё областидаги «Ўзбекистон» наслчилик заводи билан Бухоро областидаги «Коммунизм» совхози 1973 йилда чемпиони ва рекордчиси чорва етиштиришда Бутуниттифоқ конкурсининг ғолиблари деб топилдилар. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТ РАҲБАРЛАРИ «КОРМОПРОИЗВОДСТВО-74» ВИСТАВКАСИНИ БОРИБ КЎРДИЛАР

[illegible]

...зициясида озуқа тайёрлаш ва уни қайта ишлашга мўлжалланган машиналарнинг замонавий конструкциялари, озуқа ишлаб чиқарувчи машина ва ускуналарнинг янги типлари намойиш қилинмоқда. Виставкада социалистик ҳамдўстликдаги мамлакатлар, шунингдек Австрия, Бельгия, Италия, АҚШ, Франция ва бошқа мамлакатлардаги бир канча фирмалар ишлаб чиқарган машина ва ускуналар ҳам кўрсатилмоқда.

СССР Министрлар Совети «Союзсельхозтехника» Бутуниттифоқ бирлашмаси раиси А. А. Ежевский, чорвачилик ва озуқа тайёрлаш машинасозлиги министри К. Н. Беляк, СССР қишлоқ хўжалиги министрининг биринчи ўринбосари Л. И. Хитрун, заводлар ва фирмаларнинг вакиллари тушунтириш бердилар. (ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ ГФР ЭЛЧИСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев 22 июнда ГФРнинг СССРдаги элчиси У. Замни қабул қилди. Элчи ўртоқ Л. И. Брежневга ГФР Федерал канцлери Г. Шмидтнинг мактубини топширди. Шу муносабат билан бўлиб ўтган суҳбатда СССР билан ГФР ўртасидаги муносабатларни бундан бўён ҳам ривожлантириш масалалари кўриб чиқилди.

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ XXVIII СЕССИЯСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

1974 йил 18 июндан 21 июнгача Болгария Халқ Республикасининг пойтахти — Софияда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг навбатдаги, XXVIII сессияси бўлиб ўтди. Сессия ишида БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР Министрлар Советининг Раиси С. Тодоров, ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВХР Министрлар Советининг Раиси Е. Фок, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Советининг Раиси Х. Зиндерман, Куба Компартияси Марказий Комитети секретариатининг аъзоси, Куба Республикаси Революцион ҳукумати Бош министрининг ўринбосари К. Р. Родригес, МХРП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, МХР Министрлар Советининг Раиси Ж. Батмунх, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР Министрлар Советининг Раиси П. Ярошевич, РКП Марказий Комитети Ижроия Комитетининг аъзоси, РСР ҳукуматининг Бош министри М. Мэнеску, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал бошчилигидаги Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг делегациялари иштирок этдилар.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши билан ЮСФР ҳукумати ўртасидаги келишувга мувофиқ мажлисда ЮСФР Иттифоқ ижроия вечесининг раиси Д. Биедич бошчилигидаги ЮСФР делегацияси ҳам қатнашди.

Сессия ишида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг секретари Н. В. Фаддеев иштирок этди. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашида аъзо бўлган мамлакатлар халқаро ташкилотлари иш аппаратларининг раҳбарлари ҳам ҳозир бўлдилар.

Сессияда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг ва ЮСФРнинг БХРдаги элчилари ҳозир бўлдилар.

ВДРнинг БХРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Дин Тхи Нгок, КХДРнинг БХРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Ли Сон Хван кузатувчилар сифатида ҳозир бўлдилар.

Сессияда Болгария Халқ Республикаси делегациясининг бошлиғи, БХР Министрлар Советининг Раиси С. Тодоров раислик қилди.

Мажлис қатнашчилари самимий кутиб олган БКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков сессия мажлисида табриқ нутқи сўзлади.

Сессиянинг тантанали мажлиси қатнашчилари Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг 25 йиллик юбилейи муносабати билан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари Марказий Комитетларининг Бош секретарлари ва биринчи секретарлари Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVIII сессиясига йўлаган табрикларини баланд руҳ билан кутиб олдилар.

Сессиянинг тантанали мажлисида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши аъзоси бўлган мамлакатлар ва ЮСФР делегацияларининг бошлиқлари нутқ сўзладилар.

Сессия қатнашчилари коммунистик ва ишчи партияларининг раҳбарлари Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши социалистик ҳамдўстликни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ишига қўшган ҳиссага юксак баҳо берганликлари Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши аъзоси бўлган мамлакатлар ҳамкорлигини янада кучайтириш ва такомиллаштириш ҳамда социалистик иқтисодий интеграциясини ривожлантириш учун илҳомбахш омил бўлиб хизмат қилади, деб ишонч билдирдилар.

Кенгаш секретари Н. В. Фаддеев Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг 25 йиллиги тўғрисида доклад тақдим этди.

Сессия кенгайтирилган қарор қабул қилди. Бу қарорда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг 25 йил мобайнидаги ишининг асосий якунлари чиқарилган ва Комплекс программани бундан буён ҳам амалга ошириш вазифалари белгилаб берилган.

Сессия Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVII ва XXVIII сессиялари ўртасидаги фаолияти тўғрисида Ижроия комитетнинг докладини кўриб чиқди. Ижроия комитет раиси БХР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Цолов шу ҳақда доклад қилди. Сессия Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши аъзоси бўлган мамлакатларнинг планларини мувофиқлаштириш жараёнида шу мамлакатларнинг 1976—1980 йиллардаги давр учун иқтисодий ҳамкорлиги проблемаларини ишлаб чиқишнинг дастлабки натижалари тўғрисида план фаолияти соҳасида ҳамкорлик қилиш юзасидан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши комитетининг докладини ҳам муҳокама қилди. План фаолияти соҳасида ҳамкорлик қилиш юзасидан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши комитетининг раиси, БХР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. Илиев доклад қилди.

Коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарларининг 1973 йил Қримда ўтказилган учрашуви қарорлари асосида Комплекс программани бажариш соҳасидаги иш активлашганлиги, экономикада ва фаолиятнинг бошқа соҳаларида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг кўп томонлама ҳамкорлиги тобора хилма-хил ва мустаҳкам бўлиб бораётганлиги зўр мамнуният билан таъкидлаб ўтилди. 1971—1975 йилларда товар оборотини ривожлантириш юзасидан тузилган битимлар муваффақиятли бажарилмоқда. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг ўзаро товар обороти узоқ муддатли савдо битимларидан ўзиб кетмоқда. Товар обороти 1971—1973 йилларда 34 процент ошди. Шу билан бирга машиналар ва ускуналарни айирбошлаш 1,5 баравар кўпайди.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар миллий хўжаликларининг бир-бири билан алоқаси кенгайиб бораётганлиги уларнинг социал-иқтисодий ривожланиш ва беш йиллик планларини бажаришларига ёрдам бермоқда. 1973 йилда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларда миллий даромад ҳажми 1972 йилдаги 5 процент ўрнига 8 процентдан зиёд кўпайди. Саноат маҳсулотининг ўсиши 8 процентни, қишлоқ хўжалик маҳсулотининг ўсиши эса 11 процентни ташкил этди. Аҳоли фаровонлигининг даражаси сезиларли равишда ошди.

План фаолияти соҳасидаги ҳамкорлик ривожланиб борди. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг халқ хўжалик планларини 1976—1980 йиллардаги давр учун мувофиқлаштириш соҳасидаги ишнинг биринчи босқичи ниҳоясига етказилди. Биргаликда план фаолияти соҳасида ҳамкорликнинг сифат жиҳатидан янги, бир мунча юқори формаси бўлган кўп томонлама интеграция тадбирларининг келишиб олинган беш йиллик плани Кенгаш фаолиятида биринчи марта ишлаб чиқила бошланди. Ишлаб чиқариш, фан ва техниканинг энг муҳим соҳаларида биргаликда тузилган йирик лойиҳаларни манфаатдор бўлган мамлакатларнинг амалга ошириши юзасидан ҳамкорлик кучайтирилади. Кенгашга аъзо бўлган мамлакатларнинг йиллик ва беш йиллик планларида биргаликдаги интеграция тадбирлари учун зарур маблағларни ажратишлари тобора муайян ва аниқ мақсадни мўлжаллаган тусга кирмоқда. Бир қанча мамлакатлар социалистик иқтисодий интеграция юзасидан махсус бўлимлар халқ хўжалиги планларининг таркибий қисми сифатида биринчи марта киритилди.

Сессия иши жараёнида БХР, ВХР, ГДР, ПХР, РСР, СССР ва ЧССР ҳукуматларининг бошлиқлари Оренбург газ конденсати манбаини ўзлаштириш ва Оренбург — СССРнинг ғарбий чегараси ўртасида магистрал газ қувури қуриш соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги бош битимни имзоладилар. Битимда СССРдан ана шу мамлакатларга бир йилда 15,5 миллиард куб метр ҳажмда табиий газ етказиб бериш учун 2750 километр узунликдаги газ қувурини қуриш юзасидан қатнашувчи мамлакатларнинг мажбуриятлари белгилаб берилди. Ана шу кўрсатилган тадбирларнинг амалга оширилиши Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларда ёқилғи-энергетика проблемасини биргаликда ҳал қилиш йўлида муҳим қадам бўлади.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVII сессиясидан кейинги даврда ишлаб чиқариш ва фан-техника ҳамкорлигининг янги йирик лойиҳалари келишиб олинди ҳамда амалга ошириш учун мўлжаллаб қўйилди. Манфаатдор бўлган мамлакатларнинг биргаликдаги куч-ғайратлари билан Винница — Ғарбий Украина (СССР) — Альбертирша (ВХР) ўртасида 750 киловольт кучланишдаги электр узатиш линиясини қуриш тўғрисида, СССР территориясида составида темир хом ашёси ва ферроқотишмаларнинг айрим турларини ишлаб чиқаришни ривожлантириш соҳасида ҳамкорлик қилиш ҳақида (бу эса Кенгаш мамлакатларининг маҳсулотнинг ана шу турларига бўлган ўз талаб-эҳтиёжларини қоплаш имконини беради), ўсимликларни ҳимоя қилиш химиявий воситаларини, бўёқлар ва хом ашё маҳсулотларни ишлаб чиқарадиган қувватларни вужудга келтириш тўғрисида битимлар тузилди. Машинасозлик, озиқ-овқат саноати, қишлоқ хўжалиги, атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасида ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш тўғрисида 11 та кўп томонлама битим имзоланди.

«Интератомэнерго», «Интертекстильмаш» халқаро хўжалик бирлашмалари, шунингдек «Интерэлектро» халқаро ташкилоти тузилди.

XXVIII сессиянинг иши давом этаётган пайтда БХР, ВХР, ГДР, ПХР, РСР, СССР ва ЧССР ҳукуматлари бошлиқларининг ўринбосарлари ва ЮСФР Иттифоқ ижроия вечесининг аъзоси камёб химиявий толалар ишлаб чиқаришни тезроқ ривожлантириш мақсадида «Интерхимволокно» янги халқаро хўжалик бирлашмасини таъсис этиш тўғрисидаги битимни имзоладилар.

(Давоми иккинчи бетда).

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ҚАЙТИБ КЕЛДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бошчилигидаги совет делегацияси 21 июнда Софиядан Москвага қайтиб келди. Делегация Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVIII юбилей сессиясида қатнашган эди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Н. К. Байбаков, В. А. Кириллин, М. А. Лесечко, СССР министрлари В. Ф. Гарбузов Л. А. Костандов, П. С. Непорожний, К. Н. Руднев, А. И. Шокин, СССР ташқи савдо министрининг биринчи ўринбосари М. Р. Кузьмин, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов, СССРнинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашидаги доимий ваккиллигининг биринчи ўринбосари В. Н. Титов бор эди.

Внуково аэродромида делегацияни Ю. В. Андропов, А. А. Громико, К. Т. Мазуров, И. В. Капитонов, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР министрлари ва бошқалар кутиб олишди.

Кутиб олувчилар орасида Болгариянинг Совет Иттифоқидаги муваққат ишлар вакили К. Атанасов ҳам бор эди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети таниқли совет ёзувчиси, Ўзбекистон халқ ёзувчиси, СССР Давлат ва Ҳамза номидаги республика мукофотлари лауреати, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Сергей Петрович **Бородин** оғир касалликдан сўнг шу йил 22 июнда вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети таниқли совет ёзувчиси, Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Сергей Петрович Бородинни дафн этиш юзасидан О. У. Салимов (раис), К. П. Дудин, В. А. Козимов, К. Н. Яшин ва А. А. Удаловдан иборат ҳукумат комиссиясини туздилар.

ЁЗУВЧИ С. П. БОРОДИННИ ДАФН ЭТИШ ҲУКУМАТ КОМИССИЯСИДАН

Ҳукумат комиссияси ёзувчи марҳум С. П. Бородиннинг жасади солинган тобут видолашув учун «Билимлар уйи» (Киров кўчаси, 24-уй)га қўйилишини хабар қилади. Видолашув 24 июнда соат 12 дан 14 гача давом этади.

Дафн маросими 24 июнда Чиғатой қабристонида бўлади.

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ XXVIII СЕССИЯСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

(Боши биринчи бетда).

Сессия Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг халқаро иқтисодий ва илмий-техника ташкилотларининг тажрибасини умумлаштиришни ҳамда улар фаолиятининг самарадорлигини ошириш юзасидан, шунингдек ана шу ташкилотларнинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши органлари билан янада маҳкамроқ ҳамкорлик қилиши юзасидан тавсияномалар ишлаб чиқишни Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг органларига топширди. Шу билан бирга манфаатдор бўлган мамлакатларнинг биргаликда планлаштириш, халқаро хўжалик бирлашмаларининг ишлаб чиқариш ва илмий-техника фаолияти юзасидан ҳамкорликни амалга оширишга, шунингдек Комплекс программада кўзда тутилган ҳамкорлик форма ва методларини кучайтириш ва такомиллаштиришга алоҳида муҳим аҳамият берилади.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг Монголия ва Куба экономикасини кўтаришда ёрдам беришга қаратилган биргаликдаги тадбирлари кенгайтирилмоқда.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг кўп томонлама интеграция тадбирларида ЮСФР иштирок этмоқда.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши билан Финляндия ўртасида ҳамкорликнинг ташкил этилганлиги Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг халқаро алоқаларини ривожлантиришда муҳим палла бўлди. Ҳар икки томонни қизиқтирувчи экономика, фан ва техниканинг турли соҳаларида кўп томонлама ҳамкорлик ривожланиб бормоқда, бир қанча бошқа мамлакатлар ва халқаро ташкилотларнинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши билан алоқа боғлашга бўлган қизиқиши ошиб бормоқда.

Сессия моддий-техника таъминоти соҳасида ҳамкорлик қилиш юзасидан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши комитетини тузиш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу комитетнинг асосий вазифаси моддий ресурслардан планли фойдаланишни яхшилашга, маҳсулот ишлаб чиқариш учун сарфланадиган материаллар ҳажмини камайтиришга ва шу асосда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган ҳар бир мамлакатда ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга қаратилган ҳамкорликни кучайтириш мақсадида моддий-техника таъминоти соҳасидаги кўп томонлама ҳамкорликни ташкил этишдан иборатдир.

Сессия Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши Ижроия комитетининг ҳамда Комплекс программани амалга ошириш юзасидан план фаолияти ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг 1976—1980 йилларга мўлжалланган даврдаги халқ хўжалик планларини мувофиқлаштириш соҳасида ҳамкорлик қилиш комитетининг фаолиятини маъқуллади.

Сессия Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг халқ хўжалик планларини мувофиқлаштириш соҳасидаги, шунингдек кўп томонлама интеграция тадбирларининг келишиб олинган беш йиллик планини тайёрлаш соҳасидаги ишларни муваффақиятли равишда ниҳоясига етказиш зарурлигига алоҳида эътибор берди, токи биргаликдаги план фаолияти соҳасидаги ҳамкорлик натижалари навбатдаги узоқ муддатли савдо битимларини тузган чоғда ўз вақтида ҳисобга олинсин.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган Европа мамлакатларининг бирлашган энергетика системаси билан СССРнинг ягона энергетика системаси базасида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган манфаатдор мамлакатларнинг ягона энергетика системасини вужудга келтириш юзасидан тайёргарлик ишларини ўтказиш тўғрисидаги таклиф маъқулланди. Ана шу ҳамкорликнинг кучайтирилиши Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган манфаатдор мамлакатларнинг электр энергияси ишлаб чиқариш ва истеъмол қилишни биргаликда планлаштириш учун зарур шарт-шароитларни яратиб беради. Кооперативлаштириш йўли билан қатнашаётган мамлакатларнинг ўзаро манфаатлари йўлида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг ёқилги-энергетика ресурсларидан самаралироқ фойдаланишини таъминлайди. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши органлари Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган манфаатдор мамлакатларнинг энерго системалари ўртасидаги электр узатиш линияларини ривожлантиришнинг 1990 йилгача бўлган даврда ривожлантириш бош схемаси лойиҳасини ишлаб чиқмоқдалар. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг 1990 йилгача бўлган даврда ёқилги ва энергияга бўлган талабларини қондириш мақсадида ёқилғининг асосий турлари ва энергия ишлаб чиқаришни ривожлантириш соҳасида шу мамлакатларнинг ҳамкорлик қилиш перспектив программалари ҳам ишлаб чиқилади.

Металлургия соҳасида ҳамкорликни янада ривожлантириш зарурлигини ҳисобга олиб, манфаатдор бўлган мамлакатларнинг биргаликда куч-ғайрат сарфлашлари асосида Куба территориясида никель ишлаб чиқариш қувватларини вужудга келтириш тўғрисида принципиал жиҳатдан келишиб олинди.

Машинасозлик, радиотехника ва электрон саноати маҳсулотининг кўпгина янги турларини ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш тўғрисидаги битимларнинг лойиҳаларини келишиб олиш юзасидан олиб борилаётган иш яқин вақт ичида ниҳоясига етказилади.

Сессияда «Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг стандарти тўғрисидаги Низом» ҳамда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши стандартларини қўлланиш ҳақидаги конвенция маъқулланди. Бу конвенция сессия иши давомида БХР, ВХР, ГДР, Куба Республикаси, МХР, ПХР, СССР ва ЧССР ҳукуматлари бошлиқларининг ўринбосарлари томонидан имзоланган эди. Конвенцияда қатнашаётган Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларда умумий стандартларнинг жорий этилиши мазкур мамлакатларни стандартлаштириш соҳасидаги ишда принципиал жиҳатдан янги босқичдир. Бу тадбир ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштиришни кучайтиришга, умумий техника даражасини ва маҳсулот сифатини оширишга ёрдам беради.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVIII сессияси Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши уставига ҳамда Комплекс программадан ва кенгаш сессиялари илгари қабул қилган қарорлардан келиб чиқувчи Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг ҳуқуқ қобилияти, имтиёзлари ва иммунитетлари тўғрисидаги конвенцияга киритилган ўзгартишларни маъқуллади.

XXVIII сессиянинг иши дўстлик, ўртоқларча ҳамкорлик ва тўла якдиллик руҳида ўтди.

Тошкент тепловоз депосининг машинистлар коллективи белгиловчи йил топшириқларини муваффақиятли адо этмоқда, беш ойлик план ошириб бажарилди. Суратда: депо илғор машинистларидан (чапдан) В. Ефимов, Ю. Межегурский, А. Исмоилжонов ва О. Тўлаганов ўртоқлар.

М. Нуриддинов фотоси.

Олимни қутлашди

Республика пойтахтининг жамоатчилиги Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Тошкент Политехника институтининг ректори, Беруний номидаги мукофот лауреати, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби Карим Содиқович Аҳмедовнинг туғилган кунига 60 йил ҳамда илмий ва педагогик фаолиятига 40 йил тўлганлигини самимий нишонладилар. 21 июнда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг конференция залида ўтказилган тантанали йиғилишда олимнинг ҳамкасблари ва шогирдлари, мамлакатнинг бир неча илмий муассасаларининг вакиллари юбилярни табриклаб сўзга чиқдилар. (ЎзТАГ).

«КОСМОС-661» ПАРВОЗДА

1974 йил 21 июнда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-661» учирилди.

Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда. (ТАСС).

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

ОЗУҚА МЎЛ БЎЛСИН!

Республикамизнинг илғор колхоз ва совхозлари пичан, сенаж жамғариб, маккажўхоридан силос тайёрлаш тараддудини кўришмоқда, озуқа экинларини парвариш қилишни оқилона ташкил этмоқдалар. Кўпгина районлар беда ўришни тугалладилар, ёки унинг иккинчи навбатини ўриб олмоқдалар. Республикада 266 минг гектар ердаги ўт ўриб олинди.

Уриб олинган ўтнинг асосий қисми сенажга бостирилмоқда. Тажриба тўйимли ўтдан, гуллашигача ўриб олинган бедадан юксак сифатли озуқа тайёрлаш имкони борлигини кўрсатмоқда. Республикада 1 миллион тоннадан зиёд сенаж бостирилди: Тошкент области бўйича сенаж тайёрлаш планга нисбатан 104 процент бўлиб, 170 минг тонна, Самарқанд областида план 84 процент, 165 минг тонна миқдорида, Қашқадарё областида план 94 процент, 132 минг тонна, Андижон областида план 92 процент, 120 минг тонна сенаж ҳозирланди. Сурхондарё, Жиззах ва Сирдарё областларининг хўжаликлари ҳам сенаж тайёрлашни жадал суръатлар билан олиб боришмоқда.

Айни вақтда қатор колхоз ва совхозлар қимматли озуқа маҳсулотини жуда секин жамғаришмоқда. Фарғона областида пландаги 160 минг тонна ўрнига 37.9 минг тонна, Хоразм областида эса бор-йўғи 32,3 минг тонна сенаж тайёрланди ва бу кўрсаткич планнинг 29,4 процентини ташкил этади. Қорақалпоғистон АССР хўжаликлари сенаж тайёрлашга деярли киришмаганлар. Бағдод, Дўстлик, Мирзачўл, Октябрь, Учқўрғон, Бойсун, Поп, Гагарин, Тўрақўрғон, Жарқўрғон, Қўшкўпир, Олтиариқ, Фрунзе, Охунбобоев ва бошқа қатор районларда ҳам сенаж бостириш ва тайёрлаш ишлари орқада қолмоқда.

Сунъий қуритилган ўт унини тайёрлашга Хоразм области хўжаликларида ҳали киришилмаган. Агар Тошкент областида 1160 тонна витаминли оқсил озуқаси тайёрланган бўлса, Самарқанд областида бу рақам 950 тоннани, Андижон областида эса 696 тоннани ташкил этади. Наманган областида эса бу озуқа тўрт тонна ёҳуд планнинг 0,1 проценти миқдорида тайёрланган, холос. Бухоро, Фарғона, Қашқадарё области хўжаликлари витаминли ун озуқа ишлаб чиқариш планини бор-йўғи 4-9 процентга бажардилар. Агрегатлар ҳам бу ерда бекор турибди. Наманган областида 14 агрегат, Бухоро области ва Қорақалпоғистон АССРда 7 тадан агрегат фойдаланилмаяпти. Бу агрегатларни ишга тушириб, икки сменали иш ташкил этмоқ керак. Бу масала кўп жиҳатдан Қишлоқ хўжалиги, Совхозлар министрликларининг тақсимот ходимларига ва «Узсельхозтехника» бирлашмасига боғлиқ. Юз минг тонна витаминли ун ва доналаштирилган озуқа тайёрлаш юзасидан мажбуриятни бажариш учун ҳар бир агрегат иши устидан қатъий назорат ўрнатмоқ зарур.

Айрим район ва хўжаликларнинг раҳбарлари ҳамда мутахассислари кўкпоя ўсишини кутиб турадилар ва бундан кўпроқ озуқа ҳосил олишни мўлжаллайдилар. Бундай практика зарар келтирмоқда. Фақатгина ўз вақтида ўриб олинган бедадан (гуллаши ва гуллаганидан сўнг) тўйимли озуқа моддалари бўлган пичан ва сенаж тайёрлаш мумкин.

Илғор хўжаликларнинг тажрибаси юқоридагича иш тутилганда қўшимча суратда яна бир-икки мўл ўрим олиш мумкинлигини кўрсатиб турибди.

Озуқа тайёрлаш — масъулиятли кампания. Партия, совет ва қишлоқ хўжалиги органлари Сурхондарё областидагидек озуқа тайёрлаш устидан назорат ўрнатишлари керак. Область ва район партия комитетлари мутахассислар билан биргаликда ҳар бир хўжаликда тузилган озуқа тайёрлаш планларининг тўғрилигини, уларнинг турлари бўйича бўлган эҳтиёжни текшириб кўришлари керак. Текширишлар қатор колхоз ва совхозларда озуқа тайёрлаш бўйича жамғарилган озуқа миқдори етарли эмаслиги, улар чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни белгиланган даражада ўсишини таъминламаслигини кўрсатди. Ҳар бир хўжалик эндиликда резервларини қидириб топиши ва дағал, майин ва концентрлашган озуқа маҳсулотларини белгиланган топшириққа мувофиқ тайёрлаши керак. Социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун Сурхондарё области илғорларининг тажрибасидан кенг фойдаланиш керак. Ҳозирнинг ўзидаёқ қайта, оралиқ ва қиш олди озуқа экинларини экишга тайёргарлик кўриш, суғориладиган майдонлардан тўла ҳамда унумлироқ фойдаланиш керак. Озуқа, сенаж, силос бостириш, витаминли ун ва доналаштирилган озуқаларни тайёрлаш бўйича социалистик мажбуриятлар сўзсиз бажарилиши керак.

В. И. ЛЕНИН МУЗЕЙИ БАЙРОҒИДА ОРДЕН

В. И. Ленин Марказий музейи очилганига 50 йил тўлди. Музей Ленин ғояларини пропаганда қилиш, меҳнаткашларни йўлбошчи ҳаёти ва фаолияти мисолида, КПСС ва Совет халқининг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари мисолида коммунистик руҳда тарбиялаш борасидаги катта хизматлари учун Ленин ордени билан мукофотланган эди.

19 июнда Москвада музейга Ватаннинг олий мукофотини топширишга бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Москва партия активининг вакиллари, олимлар, Россияда революцион ҳаракат ветеранлари, пропагандистлар, пойтахтдаги тарихий-революцион музейлар ва мамлакатдаги Ленин музейларининг ходимлари йиғилдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги партиянинг ленинчи Марказий Комитети Сиёсий бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланди.

КПСС Марказий Комитетининг секретари И. В. Капитоновга сўз берилади.

У партия Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиумининг топшириғига биноан музей ходимларини, музейнинг кўпдан-кўп илмий-пропагандист активини шонли эллик йил ва Ватаннинг юксак мукофоти билан қизғин табриклади. И. В. Капитонов музей коллективига, тантанали мажлиснинг ҳамма қатнашчиларига КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг самимий табриклари ва яхши истакларини топширди.

И. В. Капитонов СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб эшиттирди ва йиғилиш қатнашчиларининг гулдурос қарсаклари остида музей байроғига Ленин орденини тақиб қўйди.

В. И. Ленин Марказий музейининг директори О. С. Кривошеина жавоб нутқи сўзлади. У музей фаолиятига берилган юксак баҳо ва музей Ленин ордени билан мукофотланганлиги учун партия Марказий Комитетига чуқур миннатдорчилик изҳор қилди. Музей коллективининг Ленин ғояларини пропаганда қилиш ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш борасида олиб бораётган ишлари тўғрисида гапириб берди.

Йиғилиш қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар. (ТАСС).

УСЛУБ САБОҚЛАРИ

1. КОЛЛЕГИЯДА МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Ширмонбулоқ қишлоғидаги бу икки мактаб биносини уч юз қадамлик масофа ва эллик йил бир-биридан ажратиб турибди. Булар тарихимизнинг ибтидоси ва ҳозирги кунини ифодалайди.

Хом ғиштдан шошилинч равишда, аммо пухта қурилган биринчи паст бино деворларини қалин қилиб қуришган, кираверадиган жойни тахта билан чиройли қилиб безашганди. Республиканинг уч йиллиги байрамида мактаб эшиги ланг очилганди. Ўтган кузгача бу мактаб колхозга ҳалол хизмат қилиб берди: ҳамқишлоқларнинг неча-неча авлодини саводсизликдан ҳозирги замон билимларига олиб чиқди...

Ҳозир бўм-бўш турган мактаб коридорида кутубхона архивларида ўқиган бир каромат ёдимга тушиб қолди. XX аср бошларида «Вестник образования» журнали Туркистонда маориф истиқболини баҳолаб, «у ерда саводсизликнинг ўзинигина тугатиш учун 4600 йил керак бўлади» деб ёзганди. Энди бу рақам қулоққа турмайдиган гапдек туюлади. Ҳолбуки, бу рақам мавжуд тузумнинг реал имкониятларига таяниб туриб, тахмин қилинганди...

Янги мактаб биноси узоқдан кўзга чалинади. Тўрт қаватли, мармар билан қопланган мактаб биноси қишлоқдаги энг баланд мухташам бинолардан саналади. Ойнавандли галерея 940 ўринли ўқув корпусини спорт зали билан боғлайди. Кенг-кенг ойналарда жануб қуёши байрамлардагидек нур таратади.

Мактаб дастлабки ўқув йилини тамомламоқда. Машғулот кетяпти, уларга ҳалақит бериш керакмас. Ленин колхоз раисининг янги қурилган мактаб биносини томоша қилиш ҳақидаги илтимосини ҳам ерга қолдириб бўлмайди. Ахир, газлаштирилган, водопровод ўтказилган, буғ билан иситиладиган тўрт қаватли бинони қуриш учун раис озмунча тер тўкмаган.

Синфнинг эшигини очамиз ва «Салом алайкум!» деган аҳил, қувноқ овозларни эшитамиз.

«Ленинград» колхози раиси билан биринчи синф ўқувчилари бир бирларига меҳр тўла кўзларини тикиб, жилмайишади. Шу тобда кўп нарсани тушуниб оласан, киши. Болакайларнинг қувончи тушунарли: ўз мактаб ҳаётини мана шундай шинам бинода бошлаш қандай яхши. Хўжалик раҳбари Назир Сулаймонов бу авлоддан кўп нарсани кутмоқда — янги мактаб колхоз болаларининг камол топишига ёрдамлашади.

Танаффус пайтида фан кабинетларини, ўқитувчилар хонасини, тиш врачи пункти, спорт залини айланиб чиқдик. Ҳали тўла жиҳозланмаган, анча-мунча ўқув қуроллари етишмайди. Аммо, пионер хонасида телевизор турипти. Стол устида Волгоград, Литва, Ёқутистон мактабларининг пионерларидан келган мактублар...

— Бу бино 614 минг сўмга тушди. Лойиҳада кўрсатилганидан анча арзонга тушди, — дея аниқлик киритади Назир Сулаймонов. — Биринчидан, бинокорларга пойдеворни қазишда ўзимиз ёрдамлашдик. Иккинчидан... бирор нарса бекорга нес-нобуд бўлмаслиги учун кўз-қулоқ бўлдик. Мана энди бинони жиҳозлаш муаммоси турибди.

— Тезроқ, тезроқ юрайлик, — дея шоширади Андижон область халқ маорифи бўлимининг мудири К. Болтабоев, — Бизда бунақа янги қурилишлар жуда кўп. Бошқа районлардагиларни ҳам кўриб чиқишимиз керак.

...Бир неча кундан кейин Бухоро ва Самарқанд қишлоқларида, Тошкент области совхозларида бўлганимизда ҳам худди шундай манзаранинг гувоҳи бўлдик. — Ҳамма ерда мактаб қурилиши оммавий, жадал тус олган, ҳамма ерда меҳмонга энг яхши қурилишларни кўрсатиш иштиёқи кучли.

Тўққизинчи беш йиллик халқ маорифи тарихида алоҳида из қолдиришини ҳозирданоқ кўриниб турибди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қишлоқ мактабини ривожлантириш тўғрисидаги қароридан кейин ҳали кўп вақт ўтгани йўқ. Лекин шу жуда қисқа вақт ичида аллақанча ўзгаришлар юз берди! Ниҳояти бир йил ичида Ўзбекистон қишлоқларида қанчадан қанча янги мактаб бинолари қурилди!

Статистика мактабларни қурилган биноларга қараб эмас, балки ўринлар сонига қараб ҳисоблайди. Бу ўқув йилида республикада ўринлар сони қарийб 100 мингтага кўпайди. Шунинг учдан икки қисми қишлоқларга тўғри келади (қишлоқларда қурилган мактабларнинг аксарияти колхозларнинг маблағлари ҳисобига бўлди). Ўрта мактабда ўрта ҳисобда 600 ўрин бўладиган бўлса, бир йил мобайнида қишлоқларда 100 та мактаб қурилган! Истиқбол эса яна ҳам ажойиб: келгуси ўқув йилида қишлоқларда ҳаммаси бўлиб 120 минг ўринли янги мактаблар қурилиши керак. Бошқача айтганда бу рақам икки баравар ортади.

Бироқ, «жиҳозлаш муаммоси» ҳам кескинлашар экан-да. Ахир колхоз раиси буни бекорга айтмади-ку! Республикада мактаб қурилиши суръати таъминот ташкилотларини шоширйб қўймоқда. Таъминот ташкилотлари қишлоқ мактаблари учун зарур бўлган ўқув қуролларини омборларда ушлаб туришибди. Мактаб мебели ишлаб чиқараётган корхоналар ҳам худди шундай сусткашлик қилишмоқда. Мактаб директорларидан бирининг айтишича, Янгийўлда ишлаб чиқарилаётган парта «эски парталардан икки баравар қиммат ва уч баравар ёмон». Тошкент область партия комитети бундай англашилмовчилик қай тариқа вужудга келганлигини, бу ишда ким айбдор — лойиҳачиларми, ишлаб чиқарувчиларми ёҳуд таъминотчиларми айбдор эканлигини аниқлаб, тегишли чора кўриши лозим. Мактабларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга бутун чоралар билан киришмоқ керак.

Ўзбекистоннинг қишлоқ мактабларига қилган сафардан олган таассуротни умумлаштириб, республикадаги турли даражали — қишлоқ уч йиллик мактаби, район халқ маорифи бўлими, пединститут, министрликнинг бош бошқармасигача бўлган мактаб ҳаётига чуқур ёндашганимизда шундай хулосага келамизки, мактаб қурилиши бундай кескин суръатлар билан олиб борилиши халқ маорифи системасида бўлаётган жараённинг сўнгги муҳим қисмидир...

...Кейинги пайтларда Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги коллегиясида муҳокама қилинаётган масалалар орасида область халқ маорифи бўлими мудирлари ҳисоботи «тизмаси» диққатни ўзига тортади. Бу «тизма»лар тасодифий бўлмай, уларда муайян мақсад кўзда тутилган. Ҳисобот мавзулари хилма-хил — бир синфда икки йил қолиш сабабларидан тортиб, ўқув моддий-техника базасини мустаҳкамлаш масалалари киритилган. Лекин уларни бир нарса умумлаштириб турибди. У ҳам бўлса туб масалалар танланиб, улар тўла-тўкис баён этиб берилган. Айтайлик, Хоразм область халқ маорифи бўлими мактабларда тарих, адабиёт, жамиятшунослик дарсларида ўқувчиларга коммунистик дунёқарашни тарбиялаш қандай йўлга қўйилганлиги ҳақида ҳисобот берган бўлсин. Фарғоналиклар физика ва химия фанларидан янги программа бўйича олиб борилаётган иш тажрибалари ҳақида ҳисобот беришди; бухороликлар меҳнат тарбиясини ривожлантириш, хусусан ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадалари ҳақида ҳисоб беришди; наманганликлар «ҳар бир ёш меҳнатчи — ўрта маълумот олсин» деган оммавий ҳаракатга қандай ёрдам кўрсатаётганликлари ҳақида; сурхондарёликлар рус тили билимининг сифати ҳақида ҳисоб беришди.

Масалаларнинг қўйилишининг ўзидан ҳам шундай билиниб турибдики, халқ маорифи бўлими мудирларидан ҳисоботни тузганларида педагогик таҳлил, ўқитувчилик практикасини обдон билиб таҳлил этиш талаб қилинган. Министрлик коллегиясида ҳисобот бериш бамисоли раҳбар учун малака олиш имтиҳони бўлиб қолган.

— Тўғри, — деб тасдиқлайди министрнинг кадрлар бўйича ўринбосари И. Мўминов. Шу дамгача янги программаларни ўзлаштирарканмиз, ҳаммамиз бутун диққат-эътиборни ўқитувчининг тайёргарлигига қаратдик. Бу ҳол бундан кейин ҳам бизнинг асосий ишимиз бўлиб қолади. Аммо шу билан бирга бошқа бир масала ҳам кўндаланг бўлиб турибди: халқ маорифи системасига раҳбарлик қилиш даражаси янги талаблар ва имкониятларга жавоб берадими? Ҳамиша ҳам жавоб беради, деб бўлмайди. Район ва область халқ маорифи бўлимларининг иш услуби ва методида ҳали ҳам мактаб ҳаётига нисбатан эскича, бюрократик муносабатда бўлиш ҳоллари яшаб турибди. Бу ҳол айниқса умумий ўрта таълим шу куннинг вазифаси қилиб қўйилган пайтда яққол кўзга ташланиб қолди. Шу боисдан биз кадрларимизнинг кучига кўрик ўтказишга қарор қилдик. Ҳамма областлар коллегияда ҳисоб бериб бўлди. Энди навбат «район звеноси»га. Директорларни ҳам коллегиядан ўтказишни мўлжаллаб турибмиз. Ўз-ўзидан равшанки, олдин кўзлаган мақсадимиз бирмунча ўзгаради: ҳамма район халқ маорифи бўлими мудирлари ва барча мактаб директорларининг ҳисоботини эшитиш имкониятига эга эмасмиз. Бироқ министрликнинг ҳар бир ходими мактабга раҳбарлик қилиш манзарасини яққол кўз олдига келтира олсин. Унинг муаммоларини, қийинчиликларини, ютуқларини, бўш томонларини, истиқболини — бутун звеноларини, олимлар айтганидек, бутун системасини тўла-тўкис ҳис этсин.

— ... Сиз «имтиҳон»дан ўтишади дедингиз. Аниқроғи, сабоқдан ўтишади, дейилса, тўғрироқ бўларди. Услуб сабоғидан ўтиш фақат жойлардаги раҳбар учунгина эмас, ўзимиз учун, министрлик аппарати учун. Коллегия ҳам бу муҳокамалардан жуда фойдали хулосалар чиқармоқда...

Шундай қилиб, услуб сабоғи дедик. Ҳақиқатан ҳам бу таъбир юз бераётган ишнинг моҳиятини тўла белгилаб беради.

...Самарқанд яқинидаги қишлоқ мактабида педагогика совети кетяпти. Унда «Ўқитувчи ва ўқувчи меҳнатини илмий ташкил этиш» мавзуи муҳокама қилинаётир. Илмий бўлим мудири ўқувчиларнинг мустақил машғулотларини ташкил этиш йўллари ҳақида қизиқарли ҳисобот бермоқда. Математик бўлса, биология ва физика кабинетларида қўлланилаётган ўқитувчиларнинг картотекаларини бир-бирига қиёслаб таҳлил этиб бермоқда. Синф раҳбари шахсий ҳафталик дарс жадвалини тузиш тажрибаси билан ўртоқлашмоқда. Бу мактабда олиб борилаётган илмий-тадқиқот ишларининг бошланиши эмас, балки давоми. Бу ишни мактаб коллективига область ўқитувчилар малакасини ошириш институти топширган эди. Бу иш область халқ маорифи бўлими мудири С. Қаршиевнинг айтишича шундай бошланган: бир қанча ташаббускор методистлар меҳнатни илмий ташкил қилиш бўйича адабиётлар тўплаб, шаҳар мактабларининг ўз ишига моҳир педагоглари билан ижодий алоқа боғлашган эди.

Бу изланишдан коллегияга материал тўплаб юрган министрлик бригадаси хабардор бўлиб қолди. Коллегия масалани чуқур ўрганиб, самарқандлик ташаббускорларнинг янгилигини актив қўллаб-қувватлади. Министрлик бу ишни моддий жиҳатдан тўла таъминлаш, унинг миқёсларини кенгайтириш тўғрисида ғамхўрлик қилди, СССР Педагогика Фанлари академияси билан алоқа боғлаб, илмий оталиқ ташкилотига эга бўлишда ёрдамлашди.

Янги ишга Тошкентда бу тариқа катта эътибор берилганлиги зўр натижа берди. Ишга маҳаллий ташкилотлар ҳам киришиб кетди. Бугунги кунда Самарқанддаги ўқитувчилар малакасини ошириш институтида ташкил қилинган НОТ кабинетининг областдаги қишлоқ районларида ўн олтита таянч мактаблари бор. Уларда педагоглар методистларнинг топшириғига биноан дарс бериш ва тарбиявий иш олиб боришда ўз ҳамкасбларининг илғор тажрибаларини тадқиқот қиладилар. Бу тадқиқотларнинг энг яхшиларини область халқ маорифи ҳузурида иш олиб бораётган НОТ бўйича кенгаши кенг қўллашга тавсия этади. Яна бир нарса эътиборга молик: у ҳам бўлса энг яхши тажрибани «жорий этиш»дан иборат. Бу тажрибани жорий этишни меҳнатни илмий ташкил қилувчи ижодий группалар ўз зиммасига олади. Ижодий группалар ҳар бир район халқ маорифи бўлимида жамоатчилик асосида тузилган. Тажрибани жорий этишни улардан ташқари малакани ошириш институтининг фан кабинетлари ҳам ўз бўйнига олган. Улар вазиятга қараб семинарлар ёки кўчма консультациялар, қисқа муддатли курслар ёҳуд очиқ дарслар ташкил қилишади. Чунончи, баҳорги таътил пайтида ўқитишнинг техника воситалари кабинети ҳар бири 30 кишидан иборат тўққизта ўқитувчилар группасини тўплади-да, «Дарсда фильм кўрсатиш» мавзусида практикум ўтказди. Дарвоқе, бундай практикум самарқандликлар яқин келажакка белгилаган перспектив кенг программанинг бир қисмидир. Улар ўқув техникасидан фойдаланиш бўйича областда педагогик умумтаълимни йўлга қўйишни мўлжаллаб туришибди.

Хуллас, ўз вақтида қўллаб-қувватланган ўқитувчилар ташаббуси кенг ёйилиб кетди.

О. МАТЯНИН,
(«ПРАВДА»нинг махсу[с] мухбири).
Ўзбекистон ССР.
(«ПРАВДА» 22 июн[ь]).

САБЗАВОТКОРЛАР КЕНГАШИ

АШХОБОДДА сабзавоткорликка бағишланиб уч кун давомида ўтказилган Ўрта Осиё илмий ишлаб чиқариш кенгаши ўз ишини тамомлади. Тожикистон, Ўзбекистон, Туркманистон олимлари ва практиклари Ўрта Осиё республикаларида ана шу тармоқ эришган ютуқлар, илғор тажриба, уни ривожлантириш истиқболлари ва проблемалари тўғрисида гапирдилар.

Кенгаш қатнашчилари сабзавоткорликда, полизчиликда ва картошка етиштиришда агротехникага, селекцияга, химиялаштириш ва механизациялаштириш воситаларидан фойдаланишга тааллуқли бўлган кўпгина масалаларни муҳокама қилдилар.

Сабзавотни ҳимоя қилинган тупроқда етиштириш усулига катта эътибор берилди. Кенгаш иштирокчилари теплица хўжаликларини юритишда жаҳон практикасида эришилган ютуқлар билан танишдилар.

(ТАСС).

ДЎСТОНА АЛОҚАЛАР

Тошкент область касаба союзлари совети қардош Болгариядаги Хасково оюуг касаба союзлари совети номига «Ўзбекистон юбилей йилида» деган ранг-баранг фотомонтаж юборди. Фотоҳужжатлар Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Ўзбекистонда экономиканинг ўсиши, фан ва техниканинг равақ топиши тўғрисида ҳикоя қилади. Хасковога китоблар ва грамофон пластинкалари ҳам юборилди.

Тошкент област билан Хасково касаба союз ташкилотлари, кўпдан бери дўст тутинганлар. Улар бир-бирларига делегациялар, туристлар юбориб турибдилар, мунтазам равишда хат ёзишиб турадилар. Корхона коллективлари ўртасида икки томонлама алоқалар йўлга қўйилган. Тошкент тўқимачилик комбинати билан Хасково тўқимачилик комбинати, Чирчиқ ва Димитров химия комбинатлари, Оҳангарон ва Димитров цемент комбинатлари коллективлари ишлаб чиқариш тажрибаларини кенг кўламда баҳамлашиб турадилар.

Ҳозир областнинг клублари, маданият уйлари ва саройларида болгар фильмлари фестивали, кутубхоналарда эса қардош Болгария адабиёти виставкалари тайёрланмоқда.

(ЎзТАГ).

Жиззах районидаги (Жиззах области) Навоий номли колхознинг сут-товар фермаси коллективи юбилей йили марраларини барвақт эгаллашга ҳаракат қилишмоқда. Суратда: район Советининг депутати А. Назарова. У ўзига бириктилган 16 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 3500 литрдан сут соғиб олиш учун курашмоқда.

Ж. Тўраев фотоси.

БЕЛОРУС ТИЛИДА

«Беларусь» нашриёти КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг 1974 йил 14 июнда Москва шаҳар Бауман сайлов округи сайловчиларининг сайлов олди йиғилишида сўзлаган нутқи текстини белорус тилида босиб чиқарди. (ТАСС).

ЯНГИ СПРАВОЧНИК

Сиёсий адабиёт нашриёти «СССР аҳолиси» деган справочникни босмадан чиқарди. Бу справочникда аҳолининг сони ва жойланиши, унинг жинс, ёш, миллий состави, шаҳар ва қишлоқ аҳолисининг миқдори, аҳолининг тирикчилик воситалари манбаларига қараб тақсимланиши, аҳолининг халқ хўжалиги тармоқларида иш билан бандлиги каби халқ хўжалиги учун муҳим бўлган масалалар қисқача баён қилинган. Справочникда аҳолининг ижтимоий состави ва аҳоли ижтимоий составининг ўзгариши акс эттирилган.

Справочник 1970 йилда ўтказилган Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати маълумотлари, ўтган йиллардаги рўйхатнинг таққослаб олинган кўрсаткичлари ва ҳозирги статистика маълумотларига асосланиб тузилган.

(ТАСС).

Планетамизда

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

СОФИЯ. 21 июнь. (ТАСС). Бугун бу ерда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши Ижроия комитетининг олтмиш саккизинчи мажлиси бўлди.

Ижроия комитет мажлиси ишида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашидаги мамлакатларнинг доимий вакиллари — Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳукумат бошлиқларининг ўринбосарлари иштирок этдилар. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси ҳукумати ўртасидаги шартномага биноан Ижроия комитет мажлисида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашидаги Югославия Социалистик Федератив Республикасининг доимий вакили иштирок этди. Мажлисда Ижроия комитет раиси лавозимига ўтган Венгрия Халқ Республикасининг вакили, ВХР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Д. Лазар раислик қилди.

Ижроия комитет Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVIII сессияси қарорларини амалга ошириш борасидаги ишларни ташкил этиш билан боғлиқ бўлган тегишли қарорлар қабул қилди.

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ФРАНЦИЯДА

ПАЛЕЗО (Эссон департаменти), 21 июнь. (ТАСС). КПСС делегациясига бошчилик қилаётган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев кеча Лонжюмо шаҳрига (Эссон департаменти) бориб, 1911 йилда В. И. Ленин раҳбарлик қилган партия мактаби жойлашган бинони зиёрат қилди.

Палезо шаҳрида КПСС делегациясининг бошлиғи ФКП Эссон департаменти ташкилоти бюросининг аъзолари билан учрашди. Ўртоқ Б. Н. Пономарев КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съездида қабул қилинган Тинчлик программасини амалга ошириш учун кураши тўғрисида, партиянинг иқтисодий ва социал тараққиёт соҳасидаги иши ҳақида учрашув қатнашчиларига гапириб берди.

* * *

ПАРИЖ, 22 июнь. (ТАСС). КПСС делегациясининг бошлиғи — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев Франция Компартиясининг Бош секретари Ж. Марше билан учрашиб, дўстона суҳбатлашди.

АҚШ ВА ПОРТУГАЛИЯ ПРЕЗИДЕНТЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

ЛИССАБОН, (ТАСС). Яқин Шарқ мамлакатларига қилган сафаридан қайтиб келаётган АҚШ президенти Р. Никсон Азор оролларидаги Америка ҳарбий ҳаво кучларининг Лажиш базасида Португалия президенти А. ди Спинола билан учрашди. Бу АҚШ президентининг Португалия янги президенти билан биринчи расмий учрашувидир.

Бу ерда хабар беришларича, Р. Никсон билан А. ди Спинола АҚШнинг Лажишдаги ҳарбий ҳаво базасидан бундан кейин ҳам фойдаланиши тўғрисидаги музокараларни янгидан бошлашга доир масалалар, фашист режими ағдарилиб ташлангандан кейин Португалиядаги аҳвол, иқтисодий муносабатлар проблемалари ва икки томонни қизиқтирган бошқа масалаларни муҳокама қилишди.

Президент Р. Никсон А. ди Спинола билан учрашгандан кейин Азор оролларидан Вашингтонга жўнаб кетди.

Т. ЖИВКОВ ҲУЗУРИДА УЧРАШУВ

СОФИЯ, (ТАСС). Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Тодор Живков Болгария — Совет дўстлигига бағишланган фотовиставка очилиши муносабати билан бу ерга келган ТАСС бош директори Л. М. Замятинни қабул қилди.

ЯДРО ПОРТЛАТИЛГАНЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН МАЪЛУМОТ ТАЛАБ КИЛИНДИ

ЛОНДОН, 21 июнь. (ТАСС). Англия ташқи ишлар давлат министри Д. Энналз Хитой Халқ Республикасининг Англиядаги элчисини ўз ҳузурига чақириб, Хитой атмосферада ядро портлатганлиги муносабати билан ундан батафсил маълумот талаб қилди. Англия ташқи ишлар министрлигининг вакили шуни хабар қилди.

ОСИЁ ХАВФСИЗЛИГИ — ДАВР ТАЛАБИ

Инсониятнинг ярмидан кўпроғи Осиёда яшайди. Осиё мамлакатлари қарийб икки аср давомида мустамлакачилик зулми остида эзилиб келди. Бугунги кунда уларнинг кўпчилиги тўла мустақилликка эришдилар. Бошқалари эса ҳамон ғарбнинг янги мустамлакачилик тазйиқи остида яшамоқдалар.

Империалистлар ўзларининг анъанавий «ажратиб қўй ва ҳукмронлик қил» деган сиёсатларига амал қилиб, Осиё халқлари ўртасига низо солишга урунмоқдалар. Бироқ Осиё мамлакатларининг прогрессив кучлари фақат тинч-тотув яшаш шароитидагина, ўз давлатларининг бутунлиги ва мустақиллигини, улар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш йўли билангина империалистларга қарамликдан батамом халос бўлишларини яхши тушунмоқдалар.

Ўз вақтида Жавоҳарлаъл Неру Осиёни бирлаштириш ғоясидан чексиз қувониб, Ҳиндистоннинг Бош министри сифатида Осиё мамлакатлари ўртасидаги муносабатларга доир Деҳли конференцияси чақириш ташаббускори бўлган эди. Бу анжуманнинг муваффақиятли ўтиши 1955 йилда Бондунг конференциясини чақириш имконини берди.

Сўнгги йилларда Осиё қитъасида вазият анча яхшиланди. Америка империализмининг Вьетнамдаги мағлубияти ана шу вазиятнинг яхшиланишига олиб келди. Париж битими шу районда низоли масалаларни тинч йўл билан ҳал қилиш тўғрисидаги музокараларга йўл очиб берди. Вьентьянда имзоланган бошқа бир битим эса Лаосдаги тангликни миллий келишув ва мамлакат ички ишларига империалистик аралашувсиз адолатли ҳал этишни назарда тутади.

Покистоннинг Бангладеш республикасини таниганлиги ҳам Жанубий Осиё ярим қитъасида кескинликни юмшатишга олиб келди. 1974 йилнинг 9 апрелида Ҳиндистон, Бангладеш ва Покистон ташқи ишлар министрлари томонидан имзоланган уч томонлама битим Осиёда кескинликни юмшатиш йўлида тарихий воқеа бўлди.

Осиёда коллектив хавфсизлик системасини тузиш тўғрисидаги Совет Иттифоқи таклифи бугунги кунда ҳар қачонгидан ҳам муҳим вазифа бўлиб қолди. Унинг асосий мақсади — давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик, Осиё мамлакатларининг барчасига демократия ва социал тараққиёт йўлидан тинч ривожланиш имконини бериш, қитъадаги мамлакатлар ўртасида иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий ҳамкорлик учун қулай шароит яратишдан иборат. Бу принциплар Осиё халқларига тинчлик ва хавфсизликни таъминлаб берувчи тузумга пойдевор бўла олиши мумкин.

Европада юз бераётган ижобий жараёнлар бунга мисол бўла олади. Европа мамлакатларининг халқлари тинч-тотув яшаш принциплари асосида ўзаро муносабатларини тиклашга киришдилар. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар ўзларининг ташқи сиёсий ҳаракатлари билан тинчликка интилаётганликларини исботлаб Европада халқаро кескинликни юмшатишда муҳим роль ўйнадилар. Низоли проблемаларни тинч йўл билан ҳал этиш борасида улар тутаётган изчил йўл туфайли Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик юзасидан кенгаш чақириш мумкин бўлди. Европа коллектив хавфсизлик йўлидан бора олган экан, Осиёнинг бу йўлдан бориши нега мумкин эмас?

Т. ДУРАСИНГАМ,
юрист, Жаҳон Тинчлик Кенгашининг аъзоси.

(АПН).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ БУДАПЕШТ

Венгрияда Ленинварош шаҳрини келажак шаҳри деб аташади. Бу ерда йирик халқ хўжалик объектлари: нефтни қайта ишлаш заводи, электр станция ва бошқа корхоналар қурилмоқда.

Саноат ўсиши билан бирга Ленинварош шаҳрининг жамоли ҳам ўзгариб бормоқда. Янги уй-жой кварталлари қад кўтармоқда, магазинлар, мактаблар, касалхоналар қурилмоқда. Шаҳарда 1800 квартирали уй-жой бинолари қурилмоқда. 1963 йилда Ленинварош шаҳрида атиги 1200 аҳоли истиқомат қилган бўлса, бугунги кунда республикадаги бу энг ёш саноат маркази аҳолисининг сони 13500 кишидан ортади.

◆ СОФИЯ

Мамлакат меҳнаткашлари Болгарияда социалистик революция ғалаба қозонганлиги 30 йиллигининг бўлажак юбилейи шарафига шу йилнинг дастлабки беш ойини зарбдор меҳнат билан нишонладилар. Мамлакат меҳнаткашлари ўтган йилнинг худди шу давридагига нисбатан 11,1 процент кўп саноат маҳсулоти ишлаб чиқардилар. Бундай муваффақиятга биринчи навбатда меҳнат унумдорлигини ошириш натижасида эришилди.

◆ РИМ

Бу ерда турган Уругвай Коммунистик партияси Марказий Комитети секретариатининг аъзоси Э. Родригес Италия Коммунистик партиясининг раҳбар арбоблари билан учрашди. «Унита» газетасининг хабар беришича, Э. Родригес қонли репрессиялар тўғрисида сўзлаб берган. Уругвайда демократик партия ва ташкилотларга, жумладан, Коммунистик партияга қарши қаттиқ репрессиялар қўлланилмоқда.

◆ ВЕНА

Венадаги «Хукла» мебель фабрикаси олдида ишчиларнинг соқчилари қўйилган. Ғарбий Германиядаги фирмалардан бирига қарашли бўлган корхона коллективи иш ҳақининг оширилишини талаб қилган олти хотин-қиз ишчининг ишдан бўшатилганлигига қарши норозилик билдириб, забастовка эълон қилдилар.

◆ ПАРИЖ

Франция радио эшиттириш ва телевидение бошқармасининг 30 майдан бери ишламаётган техника ва маъмурий хизматчилари забастовкани яна бир ҳафта узайтиришга қарор қилди. Иш ташловчиларнинг асосий талаби хизматчиларни касб категориялари бўйича тақсимлаш системасини қайта кўриб чиқишдан иборат.

◆ МАДРИД

«Аути» фирмасига қарашли автомобиль заводининг меҳнаткашлари иш ташлади. Уларининг моддий аҳволи яхшиланишини ҳамда ишдан бўшатиб юборилган ўртоқлари қайта ишга олинишини талаб қилаётган иш ташловчиларнинг қарорини ишдан бўшатишлар ва қамоққа олишлар бўшаштира олмайди.

◆ ДАКАР

Совет маданияти маркази ҳузурида ташкил этилган уч йиллик рус тили курслари тингловчиларининг навбатдаги битириб чиқиш маросими бу ерда байрамона, тантанали вазиятда ўтказилди. Дипломлар ва эсдалик совғалари олган Сенегал йигит-қизлари катта концертда иштирок этдилар. Улар ижросида рус ва совет авторларининг қўшиқлари ва шеърлари янгради.

(ТАСС).

МЎЙҚАЛАМ СОҲИБИ

«Политотдел» колхози маданият саройидамиз. Бу ердаги панноларга чизилган манзара, расмлар кишини мафтун этади.

— Колхоз далаларини айланиш шарт эмас, хўжалигимизнинг ҳаммасини шу бинонинг ўзида тасаввур қилаверасиз, ана томоша қилинг, — дейди ҳазиломуз маданият саройи мудири.

Қир, адирлар ёнбағрига жойлашган колхознинг III- «Интернационал» участкаси шундайгина сарой деворидаги паннонинг бирига жойлаштирилган. Иккинчи паннода пахтазорлар, каноп майдонлари, Кавардан участкасининг кўм-кўк боғлари. «Тонг», «Колхоз ёшлари», «Стадионда» номли полотноларда колхознинг қиши, ёзи, баҳори, бугуни, эртаси акс эттирилиб, бўёқларда жонли гавдалантирилган. Колхоз ҳаётидан чизилган бу рассомчилик асарларининг муаллифи — Борис Васильевич Котлов. У асли Украинанинг Харьков шаҳридан.

— Мен харьковлик революционер Иван Федорович Котловнинг невarасиман, — дейди у биз билан суҳбатда, —Бувамнинг номига қўйилган кўчада унинг бронзали ҳайкали ҳам бор эди, немислар кўчириб олиб кетишди. Крюков шаҳрида яна бир кўча ва Крюков вагонсозлик заводи ҳам менинг бувам — Котлов номи билан аталган.

Тошкентлик рассом Борис Васильевич Котлов революционер — ленинчи Котловнинг учинчи авлоди. Буваси Иван Федорович Котлов темир йўл устахонасининг ишчиси, отаси Василий Иванович Котлов вагонсозлик заводининг мастери. Борис Котлов эса шу заводда токарь бўлиб ишлаган.

Ватан уруши бошланиши биланоқ завод Тошкентга кўчирилди. Завод билан бирга Котловлар оиласи ҳам бу ерга келди. Заводда токарь бўлиб ишлаётган Борис айни бир вақтда Тошкент тасвирий санъат билим юртида таълим ола бошлади. Борис бу билим юртидан ҳайкалтарош дипломини олди. Сўнгра республикамиз далаларида, шаҳар ва қишлоқларида безакчи рассомлар билан бирга ишлашиб, безакчи рассом деган номга ҳам эга бўлди. Рассом Ўзбекистон колхоз, совхозларига, дала шийпонларига, қурилиш иншоотларига, завод-фабрикаларига, яйловлари, тоғларига қараб йўл олди. У қаерда бўлмасин, ўзбек деҳқони, ишчиси, чўпони, заҳматкаш кишиларнинг портретларини яратиш устида ишлади. Балки шундандир, Борис Котловни дала меҳнаткашлари, ишчилар яхши танийди.

Котлов акварель ва бошқа қуюқ бўёқлар ёрдамида манзара чизувчи рассом унвонига ҳам эга бўлди. У бепоён табиат манзарасини паннога тушириб, бўёқ берадиган уста бўлиб қолди.

Завод станокларида чиниққан, кучга тўлиб-тошган чайир би- ...

... кечинмалари бўёқларда ўз ифо- ...

ҳаётни тасвирлаган паннонг сенга бахт келтиради. Сени илҳомлантиради» — унинг шиори шу. Борис ҳаёт лавҳаларини чуқур тушуниб, усталик билан қоғозга туширади. Унинг тасаввур қилиши, турмуш манзараларини қоғозга тушириши, суратга бўёқ бериши ўзига хос.

Борис тинмай йўл юради, бугун Чорвоқда, эртага Самарқанд ёдгорликлари олдида. У бугун Ўрта Осиёнинг навқирон шаҳарларини қоғозга тушираётган бўлса, эртага уни Болтиқ бўйида, Забайкальеда, Москвада учратасиз. Борис акварелда она юрти Украинани юксак дид, поэтик хиссиёт билан чиздики, унинг она юртни севиши, ички кечинмалари бўёқларда ўз ифо- ...

Ҳиндистон, Камбоджа, Миср каби мамлакатларда ташкил қилинган совет рассомларининг кўргазмаларида ҳам намойиш қилинди. Унинг акварелда чизг... расмлари Кубагача бориб етди.

Яқинда истеъдодли мўйқалам соҳиби Борис Котловнинг асарлари кўргазмаси республика «Билим» жамиятида ташкил қилинди. Рассомчилик санъати мухлислари бу кўргазмада Б. Котловнинг республикамиз манзаралари, меҳнаткашларнинг, социалистик Ўзбекистоннинг келажагини ҳикоя қилувчи асарларини томоша қиладилар.

Р. ИСҲОҚОВ.

...в.

ТУГАЛЛАНМАГАН МАКТУБ

Фельетон

Қўлларим рулда, рулда,
Кўзларим пулда, пулда...

Яна ошиғи олчи бўлган Евгений тун ярмидан ошганда шофёрлар ҳақидаги қўшиқни ўзича шу хилда хиргойи қилиб уйига қайтди. Хотини нега бунча кечикдинг, деб сўраганди, «тс-с-с, бу ёғини сўрама», дегандек чап қўлининг кўрсаткич бармоғини бигиз қилиб бурнининг учига тегизди. Хотини тушунди. Евгений фақат олади-ю, олдирмайди. Евгений овқатдан сўнг Сахалин областининг Жанубий Курил районида туғилиб бирга ўсган дўстига хат ёзишга жазм этди.

— Садоқатли дўстгинам, бормисан. Содиқлигимга ёрмисан. Узоқ вақтдан бери кўришмадик. Қаерга гумдон бўлди экан, деб мени эсларсан. Мен нон маскани — Тошкент деган азим шаҳарда ўзимга қўноқ топдим. Минин-Пожарский кўчаси, 68-уйда яшайман. Касбим — бахтим, жарақ-жарақ пуллар ҳамиша нақдим. Кимсан, шаҳардаги 5-таксомотор паркининг шофёриман. Маълумотим — тўлиқсиз ўрта. Лекин ман-ман деган шайтонга дарс берадиган баъзи қаллоблардан зўрроқ яшайман. Қандай қилиб?

Бу ишда ҳамкасбларимга намуна бўладиган, оммалаштирса арзийдиган тажриба мактаби яратдим. Ҳар куни рулга ўтираман-да, машинани ўт олдираман. Кўрибсанки, «35-18 ТНГ» маркали машинам шаҳар кўчаларида самолётдай ғиз-ғиз учади. Моторнинг гувуллаши пул дегани, дўстгинам!

Говмиш сигирларни яхши биласан. Такси ҳам бамисоли говмиш сигир деявер. Ундан ҳар куни уч йўл билан порillатиб сут эмас, пул соғаман! Биринчидан, такси кассасидан. Иккинчидан-чи? Одатда, йўловчи неча киши бўлишидан қатъий назар километрига ўн тийин тўлаши шарт! Бироқ мен ҳар кишидан камида бир сўмдан олмасам, кўнглим тўлмайди.

Иннайкейин-чи? Ёнимга офтобда бирга қатиқ ялаган дўстимни олиб юраман. У бошқаларнинг назидида гўё йўловчи бўлиб бораверади. Таксига серсавлат, яхши кийинган йўловчилар ўтирганда ҳилват жой топиб, уларни тинтув қиламиз. Нимани топсак, баҳам кўрамиз. Борди-ю, йўловчи қаршилик кўрсатса борми, адабини берамиз, ҳаттоки...

Ҳамтовоғимнинг исми-шарифи Виктор Николаевич Малишев. Чилонзор массиви 31- уй 19-квартирада яшайди. Уч марта қора курсида ўтириб чиққан. Бирор жойда ишламаса ҳам, лекин мен билан ишлайди. Ахир, иккимизнинг ҳам фикр-ўйимиз, мақсадимиз — битта. Такси «хизмат»и кўрсатиш. Бу хизматимиздан кимлар хурсанд, кимлар хафа...

Шундай эпизодлардан бир шингил сўзлаб берсам ўринли бўлар.

Шу йилнинг 12 март куни эди. Виктор Малишев билан Волгоград кўчасидаги пиво дўкони ёнида кундуз соат тўртда учрашмоқчи бўлдим. У ваъдага вафо қилди. Ўша куни дегин кечаси соат ўн яримгача ўлжа олишда менга ҳамкорлик қилди.

5-таксомотор парки ёнидан ўтиб кетаётганимда бир йигит мени ЦУМга элтиб қўйинг, деб илтижо қилди. Тайёр ўлжа-ю, йўқ дермидим. У машинанинг орқа ўриндиғида, Малишев эса ёнимда борарди. Волгоград кўчасидаги қабристонга етганимизда Малишев машинани тўхтат дегандек оёғимни босди. Шундай қилдим. Малишев дарҳол йигитнинг ёнига ўтди.

— Қўлингни кўтар! — важоҳат билан унга ташландим. — Жон керакми, пул?!

— Жон керак! Мендан нима истайсиз? — деди жон ҳолатда йўловчи йигит.

— Борингни чиқар, бўлмаса шу ерда тузлаймиз!

Дағ-дағ титраб ўзини йўқотиб қўйди. Малишев чўнтакларини тинтув қиларди. Лекин биз ўйлаганча бўлмади. Ўлжа киройи амас эди. Ёнидан атиги 10 сўм 40 тийин пул ва шахсий ҳужжати чиқди, холос. Қўлида «Ракета» маркали соат ҳам бор эди. Уни камина ечиб олиб чўнтакка урди.

Ечинтирайлик десак, кийимбошлари эски экан. Қаттиқ жаҳлим чиқди.

— Нега кўпроқ пул олиб юрмайсан, аҳмоқ?!

— Мана бўлмасам сенга! — Уст-устига тушган тарсаки зарбидан йигит қонга беланди. Уни яна машинага ўтирғиздик. Кармалюк кўчасидан чиқаверишда машинадан итариб юбордик.

— Йўқол, орқа-олдингга қарамай яхшиликча жўнаб қол! Агар машина номерига кўзинг тушса...

Жонини ҳовучлаб кетаётганида машинага қараб қолса бўладими. Орқасидан қувдим. Шу пайт қаршимдан бошқа бир такси келарди. Мен сир очилмасин деб яна рулга ўтирдим. Жабрланувчи — лойиҳалаш алоқа институтининг ишчиси Игорь Моисеевич Китаев орқадаги таксига ўтириб орқамиздан роса қувди. Лекин чангимизга ҳам етолмади. Йўлда ўлжани Малишев билан арра қилдим. Соат каминага қолди. Ҳадемай тонг отади. Қарабсанки, камина яна рулда-ю, Виктор Малишев ёнимда. «Говмиш»дан порillатиб пулни соғаверамиз яна.

Лекин мактуб тугалланмай қолди. Шу пайт эшик тиқиллади. Евгений Иванович Баришев балки дўстим Виктор келгандир деб эшикни очган эди, милиция формасидаги кишиларга дуч келди...

Шундай қилиб, Е. Баришев билан В. Малишев тузоққа илинди. Наҳотки, Тошкентдаги 5-таксомотор паркининг маъмурияти ва бошланғич партия ташкилоти кадрларни ишга қабул қилишда адашган бўлсалар? Наҳотки улар Е. Баришевга истаган вақтгача таксини миниб юравер, деб буйруқ беришган бўлса?!

Энди Евгений Баришев билан Виктор Малишевлар ўша тугалланмаган мактубнинг охирига «билмайин босдим тиканни, тортадурман жабрини» деб рақам қилаётган бўлсалар ажаб эмас.

Ашурали АҲМЕДОВ.

Тошкентдаги Шота Руставели ...
сослаштирилган магазин очилди. ...

АХБОРОТ

АНДИЖОН

МУСОБАҚА

ЎЗ КАСБИНИНГ УСТАСИ

Область партия комитети, область ижроия комитети, касаба союзлари область Совети ва область комсомол комитети социалистик мусобақани янада кучайтириш, ишлаб чиқариш ютуқлари ҳамда илғор тажрибаларни кенг оммалаштириш, шу асосда ҳар бир коллективда зиммага олинган социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишини таъминлаш мақсадида область мусобақаси ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилдилар. «Ўз касбининг устаси» номини олган мазкур мусобақанинг шартлари тасдиқланди.

Касб-корлари бўйича мусобақа илғорларига «Энг яхши тракторчи», «Машинада пахта териш устаси», «Энг яхши комбайнчи» каби номлар берилади. Умуман 26 касб бўйича ана шундай ном таъсис этилди. Мусобақа якунлари йиллик иш натижаларига қараб баҳоланади. Ғолибларга гувоҳнома билан вимпел ва пул мукофоти берилади.

МУКОФОТ

ШАҲАРГА РЕСПУБЛИКА БАЙРОҒИ

Андижон шаҳрига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳамда касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил Байроғи ва пул мукофоти берилди. Андижонликлар бу байроқни тўрт марта қўлга киритдилар. Байроқ шаҳарни ободонлаштириш ва санитария ҳолатини яхшилаш намунали ўтказилгани учун берилди.

АНЪАНА

МАКТАБДОШЛАР УЧРАШУВИ

Охунбобоев номли 32-ўрта мактаб болаларни илк марта бағрига олганига 36 йил бўлди. Ўтган йиллар мобайнида неча минглаб йигит-қизлар бу даргоҳдан ҳаётга йўлланма олдилар. Бугунги кунда собиқ мактаб талабаларидан 1249 киши ишчи ва хизматчи, 553 киши муаллим, 282 инженер ва шифокор, икки фан доктори, саккиз нафари эса фан кандидатидир. Совет Иттифоқи Қаҳрамони Неъматжон Ҳакимов, машҳур машинасоз Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қобилжон Мўминовлар ҳам шу мактабда билим олганлар. Бу ерда мактабдошларнинг ўзаро учрашиб туришлари анъанага айланган. Яқинда бундан йигирма йил илгари етуклик аттестати олганлар билан учрашув бўлиб ўтди.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МИТТИ М...

СОАТ БИЛ...

— Одамларга ҳайронман, — ...
жабборга бериб ишлайсану, амм...
холос.

— Унуминг йўқ-да, ука, — де...
ланганингу, менинг бир сақраган...

ҚИЗИЛИШТО...

Қизилиштон қурт тушган дар...
қиллатди.

— Ким керак? — деди Қурт н...

— Дарахт бечорани кемириб ...
рак, чиқсин буёққа, ишим бор, ...

Қурт дағ-дағ титраб кавагига ...
Қизилиштондан қочиб қутула олм...

ЧАЁН БИЛ...

Ниши одамларга ниш уриш бўл...
ўрмалаб қайтди-ю, ўзини таппа ...

— Ҳа, сенга нима бўлди? — д...

— Э, асти сўрама, — деди н...
гандай, келиб-келиб нғвогарни ч...
лик қилди, ўлаёздим...

УЧАР ...

Сувда сузиб юрган балиқ уч...
ёйиб, бир-икки сакраган эди, уч...

— Яшасин, биз энди мазза қ...
ди-ю, қаттиқроқ бир сакраган эд...
ғига тушди.

— Беҳуда учарлигим бошимга...
пирчилаб.

ЧУВАЛЧАНГ ...

Бир куни ёмғир ёғиб ўтгач, ...
ёруғ оламга мўралади:

— Вой-вўй, мунча бўшлиқ, ки...
ша-пиша кавагига ўрмаларкан.

Фу...

210 МИНУТЛИ Ў...

Биллур соврин учун баҳс юритаё...
ган командалар сараланиб бормоқд...
Ўтган куни чорак финал иштирокч...
лари такрорий ўйин ўтказдилар. Ш...
хил мусобақанинг ўтган йилги ғол...
би — «Арарат» командаси Донецкд...
ги учрашувдан сўнг курашларда...
четга чиқди. Ереванда 1:2 ҳисобид...
ютқазган «Шахтёр» футболчилар...
ўз майдонларида мухлислар ишончи...
ни оқлашди. Улар меҳмонлар дарво...
засига жавобсиз учта тўп киритиш...
билан ярим финалда қатнашиш...
ҳуқуқига эга бўлдилар. Донец...
футболчилари мусобақанинг галдаги...
босқичида «Заря» (Ворошиловград...
ўйинчилари билан куч синашадилар...
«Заря» командаси эса бунга ўз май...
донида Москва спартакчиларини 1:...
ҳисобида енгиш билан эришди. Б...
командаларнинг олдинги ўйини аж...

РАДИОГРАММА

«ЎЗБЕКИСТОН»—САФАРДА

Мамлакатимиз денгиз флотида кемалар ҳар тўрт йилда бир марта ўзига хос синовдан ўтказилади. Қора денгиз пароходчилигига қарашли «Ўзбекистон» теплоходи капитани Владимир Ревадан олинган радиограммада айтилишича, кема экипажи бу синовдан шараф билан ўтган. Команда биринчи квартал планини муддатидан илгари бажарди ва кема ремонти учун ажратилган вақтни 50 сутка тежашга муваффақ бўлди. Ана шу тежалган вақт ҳисобига қўшимча икки ярим минг йўловчини, 150 тоннадан ортиқ халқ хўжалиги юкларини ташиш, яна қарийб 50 минг сўм даромад келтириш мумкин.

Қора денгиз пароходчилигининг маъмурияти ва флот касаба союзи комитети қарори билан «Ўзбекистон» теплоходи экипажи Бутуниттифоқ социалистик мусобақада иккинчи ўринни олди, деб топилди. Катта матрос Валентин Ильяшенко, стюардесса Любовь Яровая, бош ошпаз Борис Бернадский ва бошқалар фахрий ёрлиқ ҳамда пул мукофотлари билан тақдирландилар.

Теплоход экипажи Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги шарафига Қора денгиз пароходчилигига қарашли серқуёш ўлкамизнинг шаҳар ва буюк кишилари номи билан аталувчи кема коллективларини социалистик мусобақага чақирди.

Шу кунларда «Ўзбекистон» теплоходи чет эл туристик компаниялари билан тузилган шартномага мувофиқ Қора денгиз ва Мармар денгизи соҳиллари бўйлаб мунтазам рейс ўтказмоқда.

А. НИЗОМОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Прав...
Р. — 01595.
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босма...